

Savremeni trendovi u psihologiji, Novi Sad, 2015.

Vremenske perspektive i odnos roditelja kao prediktori stilova komunikacije u bliskim vezama

Tina Krznarić, Željka Kamenov, Aleksandra Huić

Uvod

- ▶ Indikator komunikacije u vezi = komunikacija partnera prilikom sukoba
- ▶ Sukob = neslaganje dvoje ljudi koji percipiraju da imaju neusklađene ciljeve (Guerero, Andersen i Afifi, 2001)
- ▶ Parovi koji nemaju sukoba iznimno rijetki
- ▶ Vjerojatnije je da će zadovoljni parovi raspravljati o neslaganjima, a nezadovoljni parovi umanjivati i izbjegavati problem (Guerero i sur., 2001)
- ▶ Načini na koje parovi rješavaju sukobe povezani sa zadovoljstvom i kvalitetom braka, te prediktivni za razvod (Gottman i Levenson, 2000)

Uvod

- ▶ **Stilovi komunikacije prilikom sukoba**
  - ▶ Konstruktivno rješavanje sukoba
  - ▶ Uzajamno izbjegavanje i suzdržavanje
  - ▶ Zahtijevanje promjene i povlačenje
    - ▶ Žensko zahtijevanje i muško povlačenje
    - ▶ Muško zahtijevanje i žensko povlačenje

Uvod

- ▶ Komunikacija prilikom sukoba je jedno od niza ponašanja koja se uče po modelu
- ▶ Za razumijevanje je bitno poznavati odnos roditelja za vrijeme odrastanja sudionika
  - ▶ Bračne teškoće roditelja
  - ▶ Kvaliteta odnosa roditelja

Uvod

- ▶ Iskustva za vrijeme odrastanja oblikuju kognicije putem kojih kasnije shvaćamo svijet
- ▶ Adaptivne/ neadaptivne kognicije – pozitivni/ negativni ishodi
- ▶ Vremenske perspektive
  - ▶ spontano kategoriziranje protoka osobnih iskustava u prošlost, sadašnjost i budućnost
  - ▶ Trajni način odnosa prema ljudima i događajima, a naučen je u ranoj dobi putem kulture, obrazovanja i obiteljskih utjecaja
  - ▶ Vremenske perspektive koriste se pri kodiranju, pohranjivanju i dosjećanju događaja, te pri formiranju očekivanja i ciljeva (Boyd i Zimbardo, 2005)

Faktori vremenske perspektive

---

1. Prošlost negativna

- ▶ pesimističan, negativni stav prema prošlosti, te usmjerenost na prošla negativna iskustva

2. Prošlost pozitivna

- ▶ topao, sentimentalni osjećaj prema prošlosti, te pozitivno gledanje na vlastitu prošlost

3. Sadašnjost hedonistička

- ▶ bezbrižan stav prema životu i sklonost riziku

4. Sadašnjost fatalistička

- ▶ osjećaj da ne mogu utjecati na događaje u svom životu, te stoga imaju bespomoćan stav prema budućnosti i životu

5. Budućnost

- ▶ pojedinci skloni planiranju, koji su usmjereni na ciljeve i buduće nagrade

Faktori vremenske perspektive

---

1. Prošlost pozitivna

- ▶ pesimistični stav prema prošlosti, te usmjerenost na prošla iskustva

Prošlost
pozitivna

2. Prošlost fatalistična

- ▶ topao i fatalan osjećaj prema prošlosti, te pogled na prošlost

Sadašnjost
hedonistička

3. Sadašnjost hedonistička

- ▶ bezbrižnost prema životu i sklonost riziku

4. Sadašnjost fatalistička

- ▶ osjećaj nemoći utjecati na događaje u svom životu i ima pesimistični stav prema budućnosti i životu

Budućnost

5. Budućnost pozitivna

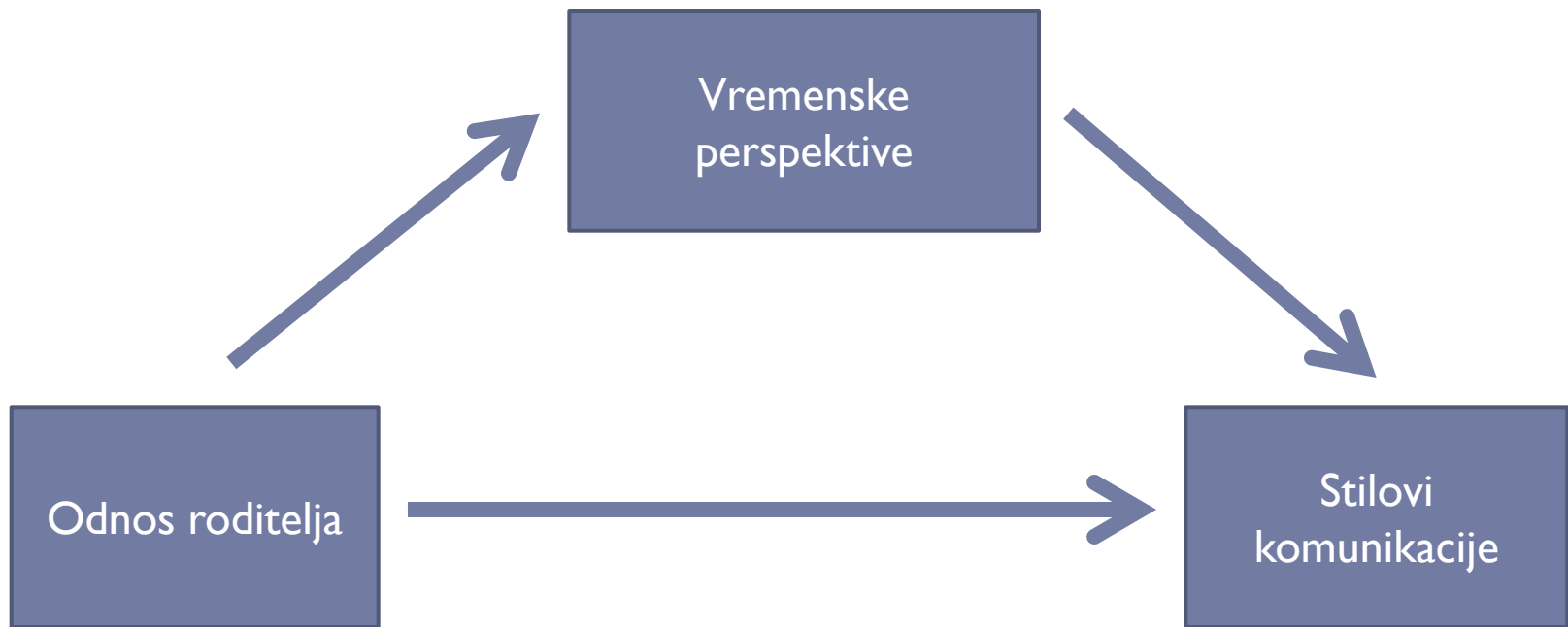
- ▶ pojeđivanje planiranju, koji su usmjereni na ciljeve i buduće nagrade

**Adaptivne
dimenzije**

Uvod

Cilj i hipoteze

- ▶ Ispitati jesu li vremenska perspektiva i kvaliteta međusobnog odnosa roditelja sudionika u razdoblju sudionikovog pohađanja srednje škole prediktori komunikacije u intimnim vezama na prelasku u odraslu dob
- ▶ H: Osobe čiji su roditelji imali kvalitetniji međusoban odnos, te oni adaptivnih vremenskih perspektiva, skloniji pozitivnim obrascima komunikacije u vezi

Metodologija

- ▶ 143 osobe koje su trenutno u vezi (M 43,4%, Ž 56,6%)
- ▶ Dob od 18 do 30 godina, M = 21,39
- ▶ Duljina veze 1 – 136 mjeseci, M = 24,69
- ▶ smatraju da se nalaze u ozbiljnoj romantičnoj vezi, no nisu u braku

Instrumenti

- ▶ *Zimbardov inventar vremenskih perspektiva* (ZTPI, Zimbardo i Boyd, 1999), 56 čestica
- ▶ *Upitnik komunikacijskih obrazaca prilikom sukoba* (CPQ, Christensen i Sullaway, 1984), 35 čestica
- ▶ **Pitanja o međusobnom odnosu roditelja**
  - ▶ *Indeks kvalitete braka roditelja*, 10 čestica
  - ▶ *Indikator teškoća u braku roditelja*, 4 čestice

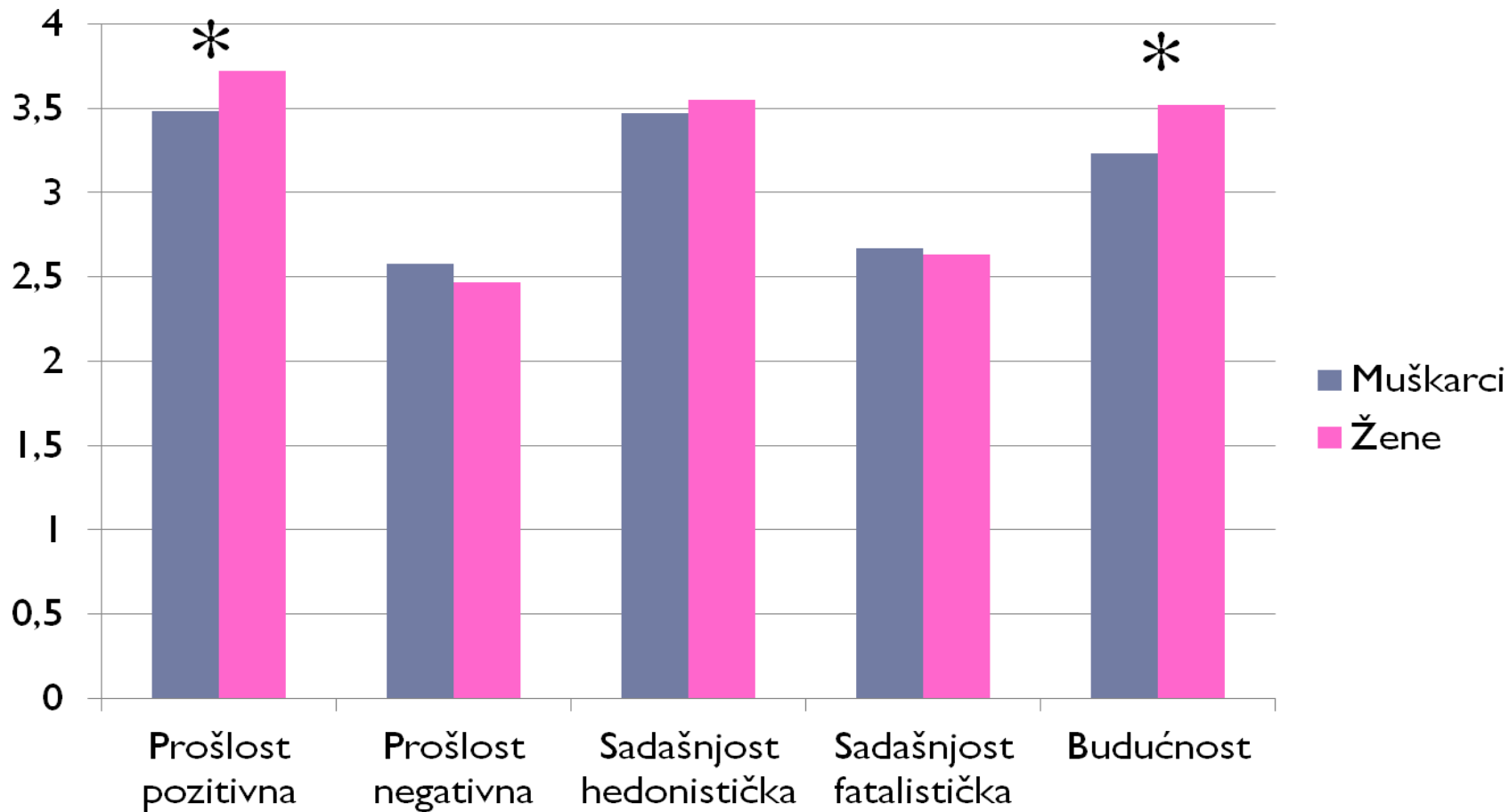
Rezultati

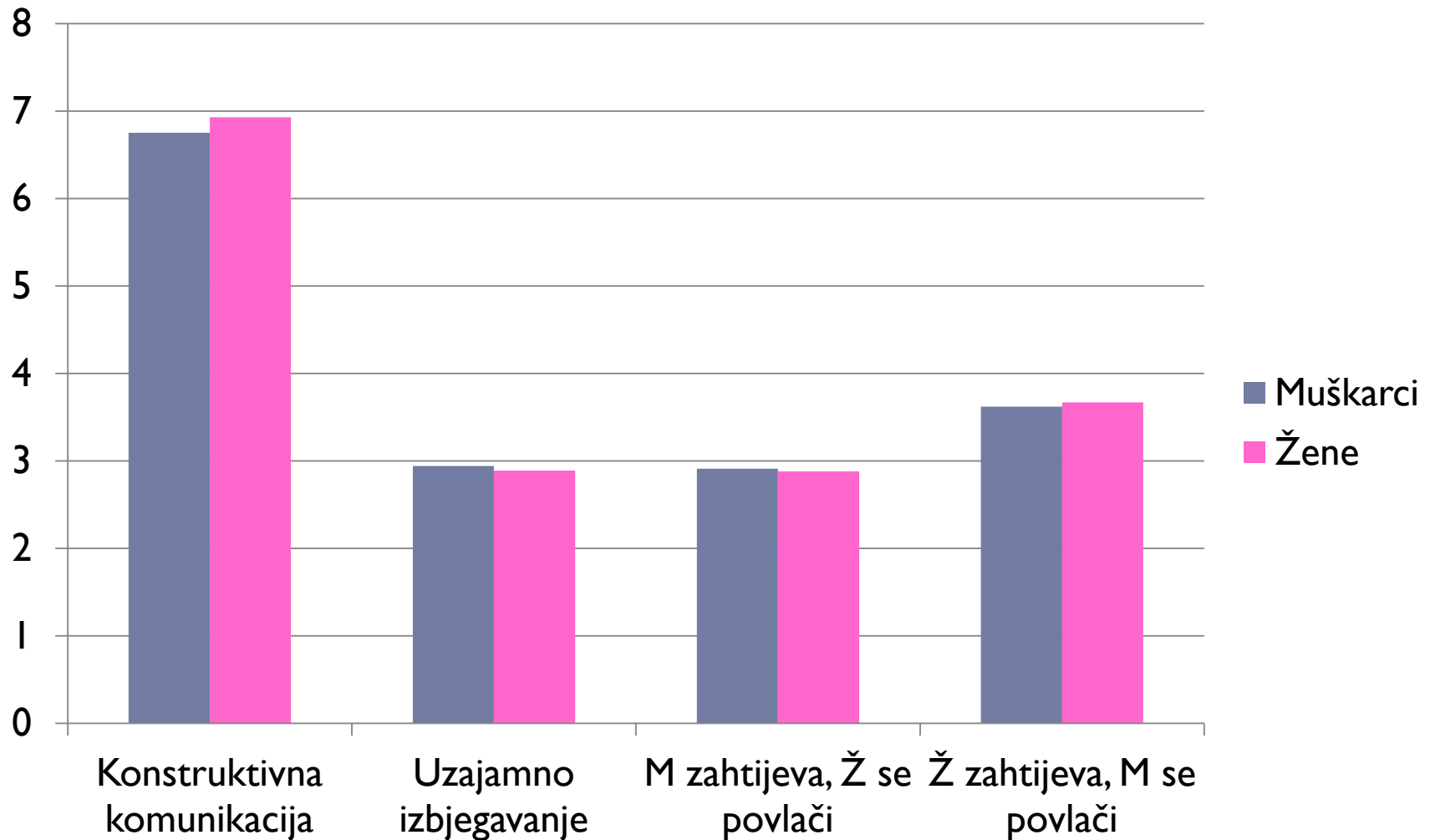

Vremenske perspektive

Percepcija učestalosti obrazaca komunikacije za muškarce i žene

Hijerarhijske regresijske analize

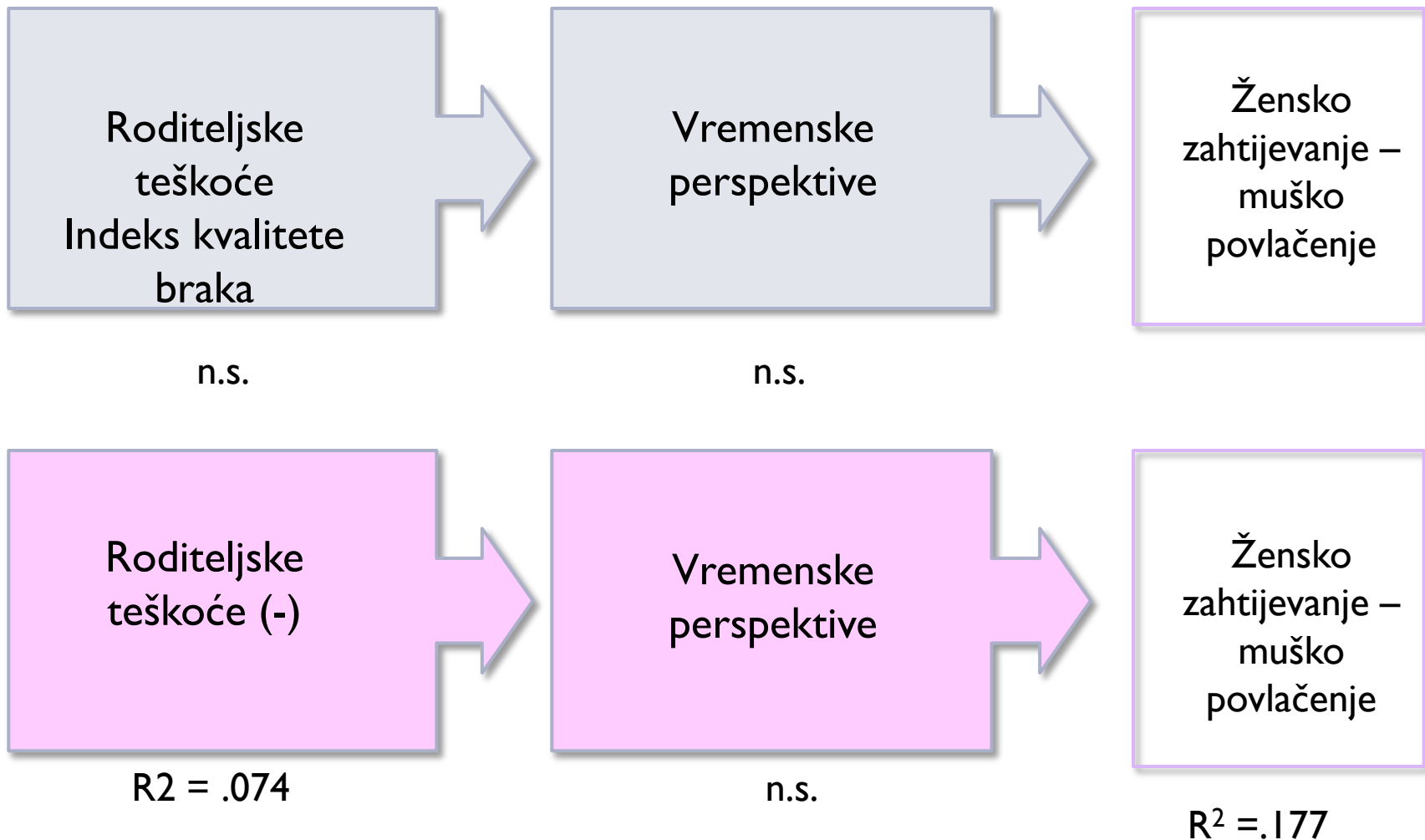

- konstruktivna komunikacija – n.s.
  - uzajamno izbjegavanje – n. s.
-

Rezultati – žensko zahtijevanje/ muško povlačenje

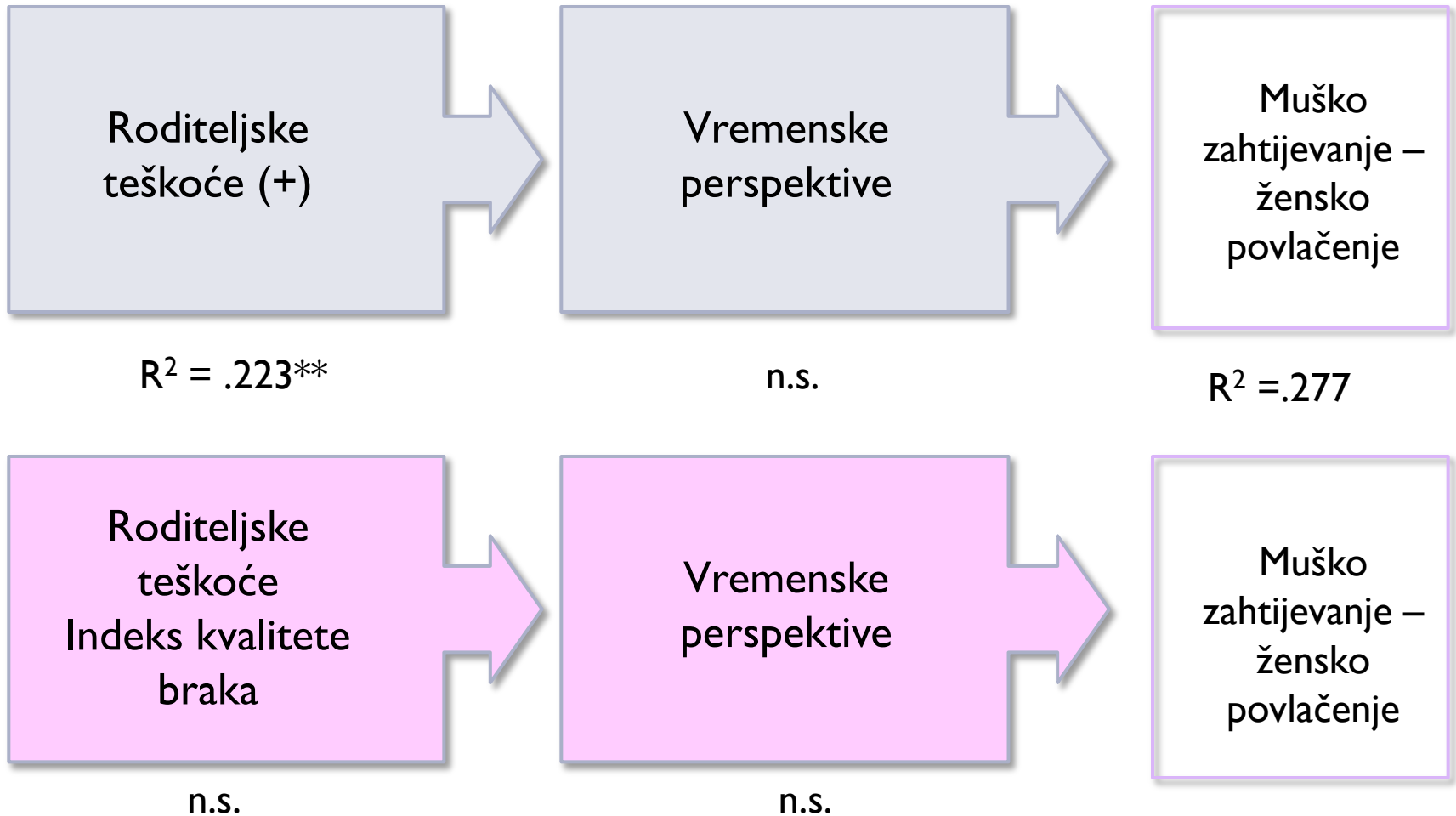

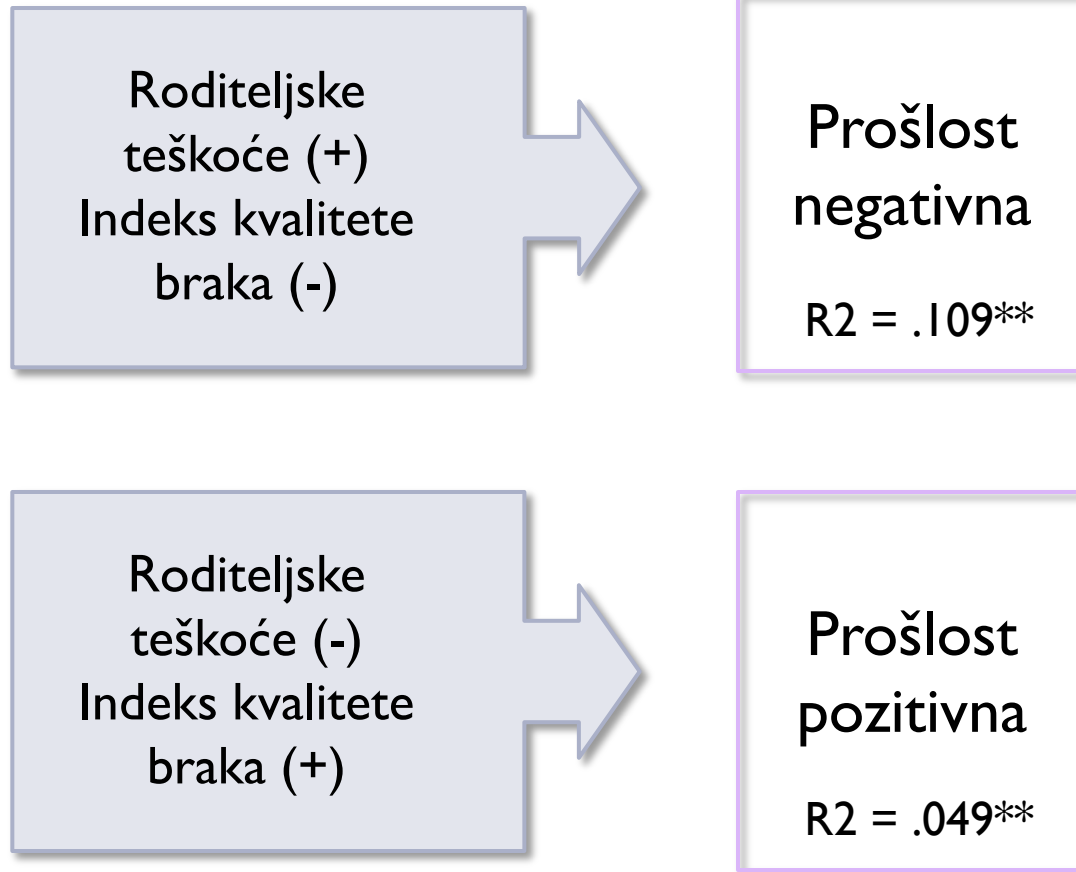
Rezultati – muško zahtijevanje/ žensko povlačenje

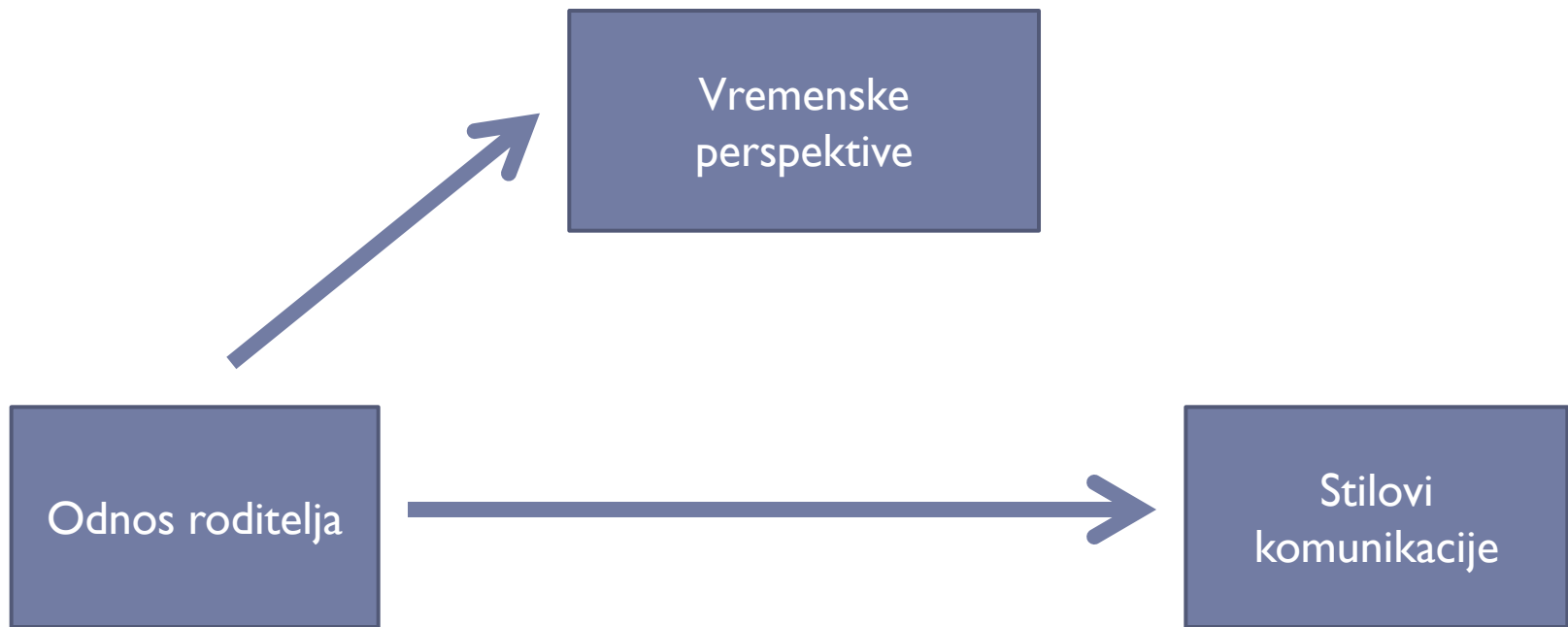
Rezultati – vremenske perspektive

Zaključak

Zaključak

- ▶ Iz percepcije roditeljskih teškoća muškarci i žene uče različite obrasce zahtijevanja/povlačenja prilikom sukoba:
  - ▶ M iz problematičnih odnosa roditelja usvajaju agresivnije obrasce ponašanja
  - ▶ Ž iz neproblematičnih obitelji usvajaju uobičajeni obrazac ženskog prigovaranja
- ▶ Izostanak roditeljskih teškoća, kao ni kvalitetan odnos roditelja, NE dovodi do povećanja konstruktivne komunikacije!
- ▶ Učenje po modelu samo po sebi nije dovoljno – po modelu naučili negativne obrasce, ali oni s dobrim modelom nisu naučili pozitivne

Zaključak

- ▶ Direktnije pitati za roditeljsku komunikaciju prilikom sukoba
- ▶ Ispitati odnos roditelja kada je sudionik bio mlađi

- ▶ ZTPI nije povezan sa strategijama komunikacije prilikom sukoba u vezama
  - ▶ Zaista nema povezanosti
  - ▶ Efekti premali da bi bili značajni s obzirom na veličinu uzorka

Hvala!

Europska unija
Ulaganje u budućnost

MIZ
RAZVOJ
LJUDSKIH
POTENCIJALA

STRUKTURNI I INVESTICIJSKI
FONDVI